

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

Handläggare
Maria Jonsson
Michael Johansson
08-535 300 00

Mottagare
Vård- och omsorgsnämnden

Ny ersättningsmodell samt ersättningsnivåer, hemtjänst

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar:

1. Ersättning till leverantörer i den nya upphandlingsmodellen för hemtjänst fastställs i enlighet med bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 30 januari 2026.
2. Volymen baseras på antalet brukare och delas in i en garantivolym och en rörlig volymdel. Garantivolymen ska vara 90 procent av det totala antalet brukare och fördelas med 60 procent till egen regi och att resterande 40 procent fördelas lika mellan de två leverantörerna.
3. Beslutet gäller under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer förslaget om upphandlingsmodell

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat att avveckla lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten och i stället upphandla utförare enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Vård- och omsorgsnämnden fattade i oktober beslut om en ny upphandlings- och ersättningsmodell, men ärendet återremitterades av kommunfullmäktige i december 2025 och ska tas upp för nytt beslut i februari 2026. Förvaltningens förslag till ersättningsnivåer förutsätter att den nya modellen godkänns.

Den nuvarande ersättningsmodellen bygger på utförd tid, vilket innebär att utförare får betalt per timme upp till beställd tid. Utredningar visar att detta system skapar incitament till överproduktion av hemtjänsttimmar. Förvaltningen föreslår därför en ny ersättningsmodell där fokus flyttas från tid till insats och

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

besök. Ersättningen ska vara schabloniserad och baseras på genomsnittliga tidsåtgångar. Syftet är att den enskilde ska få de insatser som beviljats och med rätt frekvens.

Den nya upphandlingsmodellen innebär tre utförare, kommunens egen regi samt två upphandlade leverantörer, som är verksamma i hela kommunen. För att skapa både förutsägbarhet och valfrihet införs volymgarantier.

Volymen baseras på antalet brukare och delas in i en garantivolym och en rörlig volymdel. Garantivolymen är 90 procent av det totala antalet brukare och fördelas med 60 procent till egen regi och resterande 40 procent fördelas lika mellan två externa leverantörer.

Ekonomiskt innebär den nya modellen en omfördelning av resurser och mer likvärdig tid per brukare mellan utförare. Jämfört med dagens ersättningsmodell innebär den nya modellen en ökning av ersättningen per timme, men med färre utförda timmar. För nämnden beräknas nettokostnaden minska från 224,4 till 192,3 miljoner kronor, en besparing på 32,1 miljoner kronor genom effektiviseringar och minskade utbetalningar till leverantörer.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat att avveckla lag om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten och att utförare i stället ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Vård- och omsorgsnämnden fattade den 8 oktober beslut om en ny modell och hemställde till kommunfullmäktige att besluta enligt nämndens förslag. Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 8 december 2025 blev ärendet återremitterat och kommer att tas upp igen för beslut i fullmäktige den 2 februari 2026. Förvaltningens förslag på vilken ersättning som ska gälla för leverantörer av hemtjänst i den nya modellen förutsätter att kommunfullmäktige fastställer nämndens förslag på ny upphandlingsmodell. Den ersättningsmodell som idag tillämpas för hemtjänst baseras på utförd tid, det vill säga utförarna får ersättning för den tid som faktiskt utförs men maximalt upp till beställd tid. Ersättningsmodellen riskerar att leda till ett överutnyttjande på så sätt att det utförs mer tid än vad som faktiskt motsvarar behoven. De utredningar som förvaltningen genomfört under de senaste åren har också bekräftat den bilden.

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

Förvaltningens synpunkter

Nuvarande ersättningsmodell skapar inte incitament för utförarna att vara effektiva och därmed ha en dämpande effekt på volymerna. Förvaltningen menar att systemet i stället skapar incitament till att överproducera hemtjänsttimmar.

Förvaltningen föreslår därför en ersättningsmodell som bidrar till ett mer sammanhållet och välorganiserat arbetssätt samtidigt som den ska säkerställa att brukarna får de insatser som de är beviljade och med den frekvens som framgår av beslutet.

Ny ersättningsmodell

Förslaget till ny ersättningsmodell syftar bland annat till att flytta fokus från tid till insats och besök. De ersättningar som tas fram inom ramen för modellen är schablonersättningar. Detta innebär att ersättningarna baseras på förväntade genomsnittstider för att utföra insatserna och att den faktiska tidsåtgången, och därmed kostnaden, kan vara både högre och lägre för en enskild insats.

Ersättning av insatser

Ersättningen innefattar personlig omvårdnad, serviceinsatser och övriga insatser och har delats upp på ett flertal insatskategorier. Utbetalning sker antingen för registrerade insatser eller som ett schablonbelopp per månad beroende på insats. Antal rapporterade insatser kan inte överstiga vad som framgår i beslutet och en insats får endast rapporteras en gång per besök. Månadschabloner betalas ut en gång per brukare och månad.

Ersättningen avser att täcka kostnad för den tid omsorgspersonalen är hemma hos brukaren.

Besöksersättning

Ersättningen delas i besöksersättning för tätort respektive landsbygd. Ersättning för landsbygd betalas ut för besök som utförs i ytterområdena Gladö, Lissma, Vidja och delar av Länna. Besöksersättning för tätort används för övriga besök. Besöksersättning betalas inte ut för bombesök eftersom den kostnaden ersätts separat.

Ersättningen avser att täcka kostnader för omsorgspersonalens restid och övrig kringtid, kostnader för administrativ personal samt alla övriga omkostnader.

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

Bombesök

Ersättningen betalas ut när ett planerat besök uteblir utan förvarning, det vill säga när personalen redan är på plats vid den enskildes boende. Eftersom bombesöksersättningen inkluderar ersättning för kringtid och övriga omkostnader ska inte separat besöksersättning erhållas.

Ersättningen inkluderar besöksersättning och ersättning för outnyttjad arbetstid och avser därmed att täcka hela kostnaden för ett uteblivet besök.

Dubbelbemanning

Ersättningen betalas ut i de fall dubbelbemanning krävts för att utföra insatsen. Ersättningen kan endast erhållas en gång per besök.

Ersättningen avser att täcka kostnader för den tid omsorgspersonalen lägger på dubbelbemanning.

Uppstartersättning

Ersättningen betalas ut en gång per brukare och utförare. Om brukare byter utförare betalas ersättning ut på nytt till den nya utföraren.

Ersättningen avser att täcka kostnaden för omsorgspersonalens tid för planering i samband med att en ny brukare blir aktuell.

Fast omsorgskontakt

Ersättningen betalas i sin helhet ut en gång i månaden för de brukare som har ett beslut som pågår eller verkställts någon gång under månaden.

Ersättningen avser att täcka kostnaden för omsorgspersonalens tid för arbetet som fast omsorgskontakt.

Grunduppgifter för beräkning

Beräkningen av ersättningen utgår ifrån uppgifter om kostnader och volymer inom egen regi och baseras på följande komponenter:

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

Kostnader för omsorgspersonal	Detta avser lönekostnaden för omsorgspersonal (undersköterska och vårdbiträde) inkluderat vikarietäckning, kostnader för obekvämt arbetstid och personalomkostnadspåslag.
Fördelning av arbetstid	Detta avser hur arbetstiden för omsorgspersonalen fördelas mellan olika arbetsuppgifter, exempelvis tid hos brukare, restid, förberedelser, möten och så vidare.
Övriga omkostnader	Detta inkluderar kostnader för administrativ personal, lokalkostnader, fordonskostnader, förbrukningsmaterial och övriga driftkostnader.
Volym	Antal genomförda besök, antal utförda insatser, genomsnittligt antal timmar per insats, antal bombesök, antal nya brukare per månad och antal besök med dubbelbemanning.

Ett påslag med 2,6 procent på ersättningen görs för att kompensera för overheadkostnader samt för att utjämna skillnader i momsregler och för personalomkostnadspåslaget mellan privat och kommunal regi.

Förvaltningens antagande är att modellen kommer leda till att omfattningen av insatser kommer jämnas ut och att genomsnittsbrukaren kommer vara den samma hos alla utförare. Detta är en förändring mot nuvarande modell där både tid per besök och antalet besök per dag skiljer sig åt mellan olika utförare trots att vårdtyngden bedöms vara lika.

Ett annat antagande är att föreslagen ersättningsmodell ska minska den så kallade minutjakten som främst är kopplad till ersättning för utförd tid, där varje minut har ekonomisk betydelse. I insatsbaserade och fasta ersättningsmodeller är teorin att minutjakten ska minska eftersom fokus flyttas från tidsoptimering till insatser och besök.

Detaljerad ersättning framgår av bilaga 1.

Volymfördelning

Den nya upphandlingsmodellen innebär tre utförare, kommunens egen regi samt två upphandlade leverantörer, som är verksamma i hela kommunen. För att skapa både förutsägbarhet och valfrihet införs volymgarantier. I det politiska beslutet finns en vilja att bibehålla valfriheten samtidigt som volymen fördelas mellan utförarna på ett sätt som ökar förutsägbarheten för utförarna. Mot bakgrund av detta föreslås att volymen, i form av antal brukare, delas upp i en *garantivolym* och en *rörlig volymdel*. Garantivolymen utgör en viss förutbestämd andel av det totala brukarantalet som respektive utförare garanteras, alltså en minsta andel

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

brukare som de är garanterade, ett golv. Resterande del av brukarvolymen utgör en rörlig del som syftar till att värna brukarnas valfrihet. Det innebär att så länge som ingen av utförarna hamnar under sin garantivolymer råder valfrihet för brukarna. Fördelningsmodellen syftar till att säkerställa valfrihet och stabil konkurrens över tid och skapar möjlighet för valfrihet på ett bättre sätt än en modell med helt fasta andelar.

Omsättningen är i genomsnitt cirka 60 brukare per månad vilket i ett scenario där brukarnas preferenser av regiform liknar den som gäller idag bedöms risken som liten för att brukarna inte ska få sitt förstahandsval.

Förvaltningen bedömer att den föreslagna konstruktionen av volymgarantin skapar både förutsägbarhet för utförarna samtidigt som det finns incitament att jobba med kvalitet för att locka nya brukare.

I ett inledande skede när den nya modellen ska börja gälla kan det uppstå situationer när enskilda brukare inte får välja utan tilldelas en utförare utifrån de garantivolymerna som gäller i inledningsskedet.

Förvaltningen föreslår att garantivolymen ska utgöra 90 procent av det totala antalet brukare. Fördelningen kommer då att se ut enligt nedan (december 2025).

Egen regi	Leverantör 1	Leverantör 2	Kvar att konkurrera om
698	232	232	129

Fördelningen mellan garantivolymer och den rörliga volymen är framtagen för att i första hand värna brukarnas valfrihet. Genom att en stor del av volymen fördelas förutsägbart mellan utförarna skapas stabila kapacitetsförhållanden, vilket i sin tur gör att valfriheten kan upprätthållas även över tid.

Ekonomiska konsekvenser

Jämförelse med nuvarande ersättning

I nuvarande modell är ersättningen 566 kronor per utförd timme. För att kunna göra jämförelser mellan modellerna har den nya ersättningen översatts till kronor per timme vilket beräknats till 665 kronor. För att beräkna den ekonomiska effekten för nämnden som helhet har motsvarande analys gjorts för egen regi med antagandet att samma ersättningsmodell tillämpas.

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

Ersättning per timme	Total ersättning (kr)	Timmar ¹	Förslag	Nuvarande	Skillnad
Kommunens egen regi	115 818 996	178 656	648	566	82
Leverantörer	81 337 552	122 287	665	566	99
Summa	197 156 548	300 943	655	566	89

I budget 2026 har medel avsatts för totalt 360 126 timmar vilket innebär att den nya ersättningsmodellen förväntas minska antalet utförda timmar med 16 procent. I kronor motsvarar volymbudgeteringen för 2026 en avsättning med 203,8 miljoner kronor för ersättningar. Det innebär att den nya modellen skulle medföra en minskning av budgetavsättningen för ersättningar med -6,7 miljoner kronor eller -3,3 procent.

För köp av verksamhet från privata aktörer har kommunen rätt att erhålla särskild momsersättning med en schablon på 6 procent. I budget för 2026 motsvarar detta en intäkt om 6,2 miljoner kronor medan det i den föreslagna modellen medför en intäkt på 4,9 miljoner kronor. Med hänsyn till detta skulle nettoavsättningen för volymer minska med -5,4 miljoner kronor inom hemtjänst.

Budgetavsättning för volymer	Egen regi		Leverantörer		Totalt	
	Nuläge	Ny modell	Nuläge	Ny modell	Nuläge	Ny modell
Ersättning	101 295 322	115 818 996	102 535 994	81 337 552	203 831 316	197 156 548
Momsbidrag (6%)	Ej aktuellt	Ej aktuellt	-6 152 160	-4 880 253	-6 152 160	-4 880 253
Nettokostnad	101 295 322	115 818 996	96 383 834	76 457 299	197 679 156	192 276 295
Förändring		14 523 674		-19 926 536		-5 402 862

Anledningen till att volymen minskar är att modellen förväntas minska incitamentet att utföra mer tid hemma hos brukaren än vad som faktiskt krävs. Detta förväntas leda till färre utförda timmar, framför allt hos leverantörerna. Det innebär att den ökade ersättningen per utförd timme motverkas av minskade volymer.

Att antalet timmar minskar för leverantören, samtidigt som antagandet är att antalet brukare kommer kvarstå, leder till att den genomsnittliga tiden per brukare minskar för leverantörerna. Detta innebär att modellen kommer medföra att tiden per brukare blir likvärdig för alla utförare. I praktiken innebär detta att medel omdisponeras från leverantörerna till kommunens egen regi vilket, ur ett

¹ Förväntade timmar enligt ny modell

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

brukarperspektiv, innebär en mer rättvis användning av kommunens resurser eftersom medlen används på ett likvärdigt sätt oavsett utförare.

För nämnden skulle den nya modellen innebära en nettokostnad om 192,3 miljoner kronor för utförande av hemtjänsten. Baserat på de bedömningar som är gjorda i samband med budgetarbetet för 2026 och med nuvarande modell förväntas nämndens nuvarande nettokostnad uppgå till 224,4 miljoner kronor. Det innebär att den föreslagna ersättningsmodellen förväntas minska nämndens nettokostnad med 32,1 miljoner kronor varav 12,2 miljoner kronor hör till verksamheten i egen regi och 19,9 miljoner kronor avser externa leverantörer.

Nettokostnad för nämnden	Egen regi		Leverantörer		Totalt	
	Nuläge	Ny modell	Nuläge	Ny modell	Nuläge	Ny modell
Ersättning	101 295 322	115 818 996	102 535 994	81 337 552	203 831 316	197 156 548
Momsbidrag (6%)	Ej aktuellt	Ej aktuellt	-6 152 160	-4 880 253	-6 152 160	-4 880 253
Underskott	26 725 178	0	Ej aktuellt	Ej aktuellt	26 725 178	0
Nettokostnad	128 020 500	115 818 996	96 383 834	76 457 299	224 404 334	192 276 295
Förändring		-12 201 504		-19 926 536		-32 128 040

Ekonomisk effekt inom egen regi

Baserat på den föreslagna ersättningsmodellen skulle egen regi erhålla 14,5 miljoner kronor mer jämfört med nuvarande modell. Med den prognostiserade kostnaden skulle det ge ett underskott med -12,2 miljoner kronor vilket förvaltningen kommer ta fram åtgärder kring.

Ekonomiska förutsättningar för leverantörer

Den föreslagna modellen, med ett antagande om att ungefär 20 procent av volymen hanteras hos respektive leverantör, skulle ge ett ekonomiskt utrymme om 40,7 miljoner kronor per utförare.

Årlig uppräknings för leverantörer

I upphandlingen föreslås ersättningarna till leverantörerna årligen räknas upp i enlighet med omsorgsprisindex (OPI). I diagrammet nedan framgår utvecklingen av OPI för 2020 till 2026.²

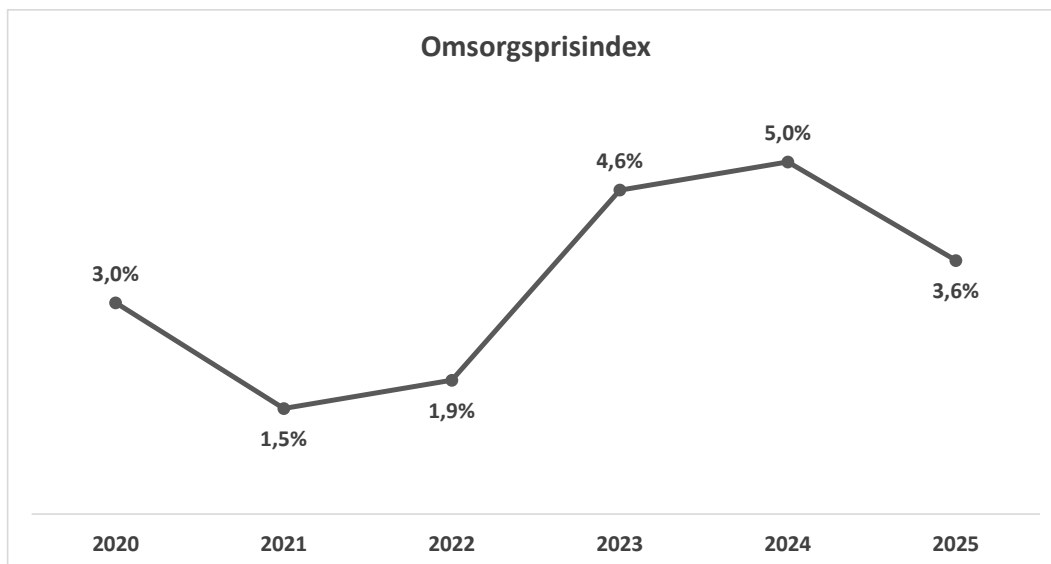
² <https://skr.se/download/18.2f7b3a90199654f731c75504/1758737692270/Definitivt-OPI-2025.xlsx>, 2025-11-25

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

Baserat på föreslagen ersättning skulle varje procentenhet i förändring av OPI medföra en kostnadsökning med 0,8 miljoner kronor. För 2025 hade ökningen totalt uppgått till 2,8 miljoner kronor baserat på 3,6 procent i OPI. Detta kan jämföras med den generella uppräknings i budget 2026 på 2,3 procent vilket skulle gett ett utrymme på 1,8 miljoner kronor, alltså ett finansieringsbehov på 1 miljon kronor.

Juridiska konsekvenser

Förslaget medför inga juridiska konsekvenser.

Jenny Swärd
Socialdirektör

Helén Trostemo
Ekonomichef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande. Ny ersättningsmodell samt ersättningsnivåer, hemtjänst Bilaga 1. Ersättning till leverantörer

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsens förvaltning, upphandlingssektionen, Roger Himmelsköld

Huddinge

TJÄNSTEUTLÅTANDE
SOCIALFÖRVALTNINGEN

10 (10)

Datum
2026-01-30

Diarienummer
VON-2026/67

Huddinge kommun
Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge
Besök
Hälsovägen 7
Tfn vxl: 08-535 300 00
sof@huddinge.se
www.huddinge.se